

KÁRPÁTI LAPOK

A Magyarországi Kárpát Egyesület
hivatalos lapja

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

A Kárpát-Koszorú Nemzetközi Túramozgalom

Idézet Mályi Józseftől, a szerkesztőnek küldött leveléből:

„A nagy túra jól alakul. Jobban, mint az Első Kárpát-Koszorú expedíció idején. Jobb a közösségi szellem. A teljesítmény is jobb. Sokkal becsületesebben járjuk végig az adott szakaszokat. Nagyobb létszámú túrákat vezetünk most, mint 1995/96 telén. Most rosszabb a médiánk, rosszabb az anyagi támogatottságunk, a társaim nagyszerű teljesítményét – biztosra veszem – senki sem fogja díjazni. Talán, ezért lesz hiteles, őszinte mindegyik társam részvétele.”

Mint ismert, az expedíció április 29-én indult útnak Budapestről és szeptember 18-án érkezne Hainburgba. Sajnos a részvételi díjak nem fedezik a hat fős gerinccsapat utazási, ételmezési, helyenként szállásköltségeit. Ezért ismételten kérjük tagjainkat, lehetőségeikhez mérten pár ezer forinttal járuljanak hozzá az eddig igen sikeres túra hátralevő részének befejezéséhez, egyben az egyesület jó hírvének növeléséhez. A befizetéseket az MKE OTP-nél vezetett számlaszámára kérjük, ami: 11705008-20428518. Köszönjük több tagtársunk és néhány egyesületen kívülitől ezidáig folyósított támogatását.

A Borsai-hágótól a Duklai-hágóig

A sikeresen teljesített ukrán szakasz utibeszámolóját olvashatják a vezető hegyjáróink, Mályi József és Csima Mihály naplója alapján.

Írásunk a 2. oldalon kezdődik.

Táborozni jó

Népszerűek a nyári táboraink. Az idei kínálatban volt könnyebb és nehezebb turisztikai, kerékpáros, evezős, bel- és külföldi program egyaránt.

A beszámoló a 10. oldalon kezdődnek.

Elnökünk, Dr. Jeszenszky Géza a XIII. EKE vándortábor megnyitóján, Gyergyószentmiklóson

Borsafüred – Priszlop-hágó – Máramarosi-havasok – Ukrán határ

2004. július 4–10.

A Máramarosi-havasok romániai része nagy fehér foltként terült el előttem. Az Első Kárpát-Koszorú Expedíció annak idején kihagyta a határ menti részt, inkább a Radnai-havasokat járta be, egészen a Szeret-hágóig. Most a kicsivel jobb előkészítő munka eredményeként bátrabban vállalkozhattunk a fő vízvázalásztó bejárására. Krisztián és Vámos Laci a résztvevők listájával jelentkezett Felső-Visó határőr-parancsnokságán. Engedélyt kértek és kaptak a határsávban történő túrázáshoz.

2004. július 4-én indultunk el a Borsai-hágóból (Priszlop-hágó, 1416 m). Erdélyben a völgycsapat munkáját a kolozsvári ATTA cég – Engi Lajos és Bogya Zoltán – végezte. Kárpátaljától a magyarországi Pataki János vállalta a feladat teljesítését, bese-gít Horváth Márta, a Vámos Laci húga is. Nagy örömeinkre a Borsai-hágótól velünk indult a máramarosi szakasz elejére Pataki János és felesége, Gabi, illetve a Vámos Laci felesége, Ági és a Csima Misi felesége, Anci is. A további csatlakozókkal együtt 18-an indultunk el az utolsó romániai szakaszra. A barátaink egy idő után visszafordultak, így mi 12-en folytattuk az utunkat. Két fiatal pásztor odajött hozzánk az egyik pihenő-nél, cigarettát kértek. Mivel nem dohányzott közülünk senki, nem tudtunk adni nekik (bár szívesen adtunk volna, ha lett volna nálunk ...). Az egyik pásztorfiú ezt úgy torolta meg, hogy letolta a gatyáját és a fenekét mutogatta felénk. A jelenet első látásra komikus-nak tűnt, ám később inkább elszomorított. Jó időnk volt, nyáriás, messze elláttunk a Radnai-havasok gerincén, nem úgy, mint amikor ott jártunk ... Ahogy beljebb és beljebb jutottunk a Máramarosban, elnyelt a rengeteg, elmaradtak az ismerős hegyek, csúcsok. Sűrű borókáson keresztül elértük a határsávot, a Kumány-tető előtt. A határsáv ki van takarítva, jól járható, jól követhető. A Nagy Kumány előtti nyeregben táboroztunk, mély vágású patakmeder mentén. A borókás jól védi a határsávot, átjárhatatlan.

Az ukránok mégsem bízták a véletlenre a dolgot, mert a borókás után még szögesdrótkerítést is kiépítettek, melybe hajdanán áramot is vezettek. Mára már lepusztult az egész műszaki zár, de járőrszolgálat azért még most is létezik. A következő napokban az idő rosszabbra fordult. Eső is volt, köd is. A határsávot felverte a cihér, a friss erdő. Alig volt járható, sokáig kerestük az ösvényeket. Az ukrán oldalon lehetett volna menni, de a láthatatlan kerítés mentén fenytések és bírságok félemlítettek minket. Inkább vállaltuk a bozótharcot, amely az eső után még plusz nehézséggel járt. Állandóan féltünk a határőröktől: mind az ukrántól, mind a romántól. Bár volt engedélyünk a román oldalon menni, de nem tudtuk, hogy a román szolgálat értesítve lett-e.

Az Asztag előtt, egy igen kimerítő nap végén belefutottunk végül is két román határőrbe. Tudtak rólunk. Ami elképzelhetetlen lett volna néhány éve, most megtörtént: saját órbódéjukat adták át nekünk éjszakára. Krisztiánt megkérték, hogy mitután elmegyünk reggel, a kulcsot a megbeszélte helyre tegyék. Nagyon barátságosak voltak.

Nagy Asztag után még jól haladtunk a Holló-csúcsra. Kerülni kellett volna a Sós-kást. Nehezen boldogultunk vele. Végül azt is megmásztuk, onnan fordultunk délre, el a határsávtól. Örültünk annak, hogy a határsávban kirándulhattunk, minden atrocitás nélkül, de még jobban örültünk

annak, hogy a félelmeinknek vége van. Talán mi voltunk azok a turisták, akik először és talán utoljára a határsávban túrázhattak.

A Kárpát-Koszorú Nemzetközi Túramozgalmom szervezői és résztvevői ezúton szeretnék megköszönni mindazok segítségét, akik hozzájárultak a május 1-én kezdődött romániai szakasz sikeres bejárásához: a kolozsvári ATTA cégnek, a budapesti Tengerszem sportboltnak, a gyergyószentmiklósi Mark House nyomdának, a szállás- és kosztot biztosítóknak, az Erdélyi Kárpát-Egyesület osztályainak, akik az egyes csatlakozási pontokban oly nagy szeretettel fogadtak és láttak vendégül bennünket, valamint azoknak, akik az erdélyi szakaszon velünk tartottak.

Beszámoló a kárpátaljai rész első szakaszáról

Máramarosi-havasok ukrainai részének az Asztagtól a Tatár-hágóig terjedő szakasza
2004. július 11–16.

A román határőrség, az előzetes bejelentkezésünk alapján, készségesen megengedte, hogy a túránk a román–ukrán határ mentén, a román oldalon vezessen. Még azt is megengedték volna, hogy az elágazásnál, vagyis a vízvázalstó főgerinc tova futó részén, az Asztag csúcsnál beforduljunk a Cserna Hora felé, de az ukrán határőrségtől reménytelen volt ezt az engedélyt megkapnunk. Olyannyira reménytelen volt a helyzet, hogy nagyot kerülve, Magyarországon keresztül kellett átlépnünk Ukrajnába – Kárpátaljára. Rahótól 29-en indultunk el, vissza az Asztagra (1655m). Tiszabogdányban az ukrán határőrségen jelentkezni kellett, minden résztvevő adatát meg kellett adnunk. Egy darabig katonai szállítóbuszokkal utaztunk a Fehér-Tisza forrásvidéke felé. Útközben, Luhinál még egy sorompó állta utunkat, ahol belépődíjat szedtek “belépődíj a bioszféra területére” címen. A belépőjegyek díját aszerint határozzák meg, hogy mennyire zöldfülű a belépni szándékozó turista. Számlát vagy jegyet, ritkán adnak. A pénzek ismeretlen utakat járnak be ezután.

Az bizonyos, hogy a bioszféra rezervátum, vagy a Kárpáti Nemzeti Park nem sokat lát belőle. A turistautak elhanyagoltak, egyre inkább benövik a burjánok, a törpefenyők. Ahol nagyobb helyi turistaforgalom van, ott piramisokat alkotnak a szeméthegek. A szemétdombok építőanyaga leginkább a pillepalcokból áll.

A buszokból kiszállva, a Fehér-Tisza forrása felé kapaszkodtunk ki. Nagy lendülettel értünk fel a határsávba, melyen néhány

napja továbbmentünk és fordultunk le róla Románia–Várkö felé. Most két órát szántunk arra, hogy megtaláljuk a táblával jelölt Fehér-Tisza forrását. Nekünk ugyan a táblát megtalálni nem sikerült, de egészen magasan, a gerinchez közel, több forrást is találtunk, melyek közül bármelyikre illeszthető lehetne a főforrás címke. A keresgélés után, elindultunk az ukrán-román határsávban fel az Asztag piramisszerű csúcsára. Most az útvonalunk pontosan ellenkező irányban volt, mint néhány nappal ezelőtt.

Akkor a határsáv román oldalán ballagtunk, most a kényelmesebb ukrán oldalon a kidőzerolt úton. A csúcsra meredeken kellett visszakapaszkodnunk. Messziről láttuk, hogy az ukrán határőrök már várnak ránk. Kis izgalommal vártam, hogy a tiszabogdányi engedélyünk megvéd-e az igazoltatáskor. Még a zöld határon, élő ukrán határőrrel nem találkoztam. Most mi lesz? Nem lett semmi, mert már lementek a csúcsról, mire mi felértünk. Az újabb csapattal újabb csúcsfotókat készítettünk, ahogy idáig megszoktuk. (Bár az új csapatnak nem jelentett akkora élményt a régi magyar határ elérése, mint a korábbira, azért még jócskán kattogtattuk a fényképezőgépeinket.) Kis pihenő után, elhagytuk a jelenlegi országhatárokat és elindultunk Ukrajna

belseje felé, Kárpátalját Keletről határoló vízválasztó gerincen. Ahogy a csúcsról leértünk az Asztag bércre, mégis megtörtént az élő ukrán határőrökkel való találkozás. Határsértést nem követtünk el, büntetéstől már nem kellett félnünk. A két határőr a román állampolgárságú társaink adatait szolgalmód felírták kicsiny füzetükbe. Az ukrán és magyar turisták adataira nem voltak kíváncsiak, csak még arra, hogy fotóztunk-e a környéken.

Megnyugtató válaszuk után, utunkra engedtek anélkül, hogy kihúzták volna a filmjeinket a fényképezőgépeinkből – ahogy azt a Szovjetunióbeli időkben már elszenvedtük. A csapatunkhoz tartozott a Duna televíziónak dolgozó Zánki Pil Zsuzsa rendezőasszisztens és az operatőr Kébel Ádám. Csodálatos fények és beállítási lehetőségek mellett, hátizsákjukban maradt a professzionális videokamera. A Szovjetunió felbomlott, a rendszer még él, továbbél.

Az Asztag-bérc tetején széles köves, kociút vezet. Két oldalán szögesdrót maradványok emlékeztetnek arra, hogy errefelé, komoly határőrizet volt. Sokfelé, hiányoznak a szöges drótok. Az anyag nem vész el, csak helyet cserél, megtalálható a közeli tanyák kerítéseiben.

Az Asztagtól kezdődően, a vízvázaló gerinc és az Ezeréves határ mentén, a mai napig megtalálhatók a trianoni “BÉKE” lengyel / csehszlovák határkövei. Azokat jól lehetett követni, mert ötven-száz méter távolságra vannak egymástól. A kövek teteje jelzi, hogy a következő határkő, milyen irányban található. Jó, ha tudjuk, merre járunk, azért nézegettük a térképeket, de a tájékozódáshoz, bőven elégséges volt a régi határsáv. Ha mégis kétségeink támadnának, akkor csak egy pillantást kell vetnünk jobbra vagy balra, ahol az Árpád vonal lövészárkai emlékeztetnek a Második világháborúra. A lö-

vészárkokról már régóta beszélgettünk, mivel szinte minden szakaszon találkoztunk velük. Az Árpád vonal hősiességéről a velünk kiránduló-turázó történelem tanárok is sok előadást tartottak nekünk. Sokáig, odaadón hallgattuk a történeteket, de a Föld sebeit, az emberek összeférhetetlenségének nyomait, ilyen hosszan látni, már nyomasztó érzés. A nyitott gerincszakasz a Waskul (1734 m) csúcs előtt véget ér. Onnan már a borókásban vezető ösvényt vigyáztuk, el ne tévesszük, mert akkor bozótharc következik, és az nem jó. A csapat eleje hamar elérte a csorna horai Pop Iván (2022 m) csúcsát, ahol a lengyelek építette csillagvizsgáló erődítmény épület maradványait találta meg. A csapat második fele, kissé kényelmesebb tempóban igyekezett a csúcsra. Jutalmuk a tájban való bőségebb gyönyörködés volt, háromnegyed órás jégesővel fűszerezve. Kétórás fagyoskodás után indultunk tovább a csúcsról. A túranapból nem maradt sok hátra, ezért a közeli Brebenyeszkul-tóhoz ereszkedtünk be. Itt hiába találtunk több kis tavacskát is, a vizeket jó volt megszünni. Reggelre kelve, a sátrak belülről bejegesedtek. A Pop Iván és a Hoverla (Hóvár - 2058m) közötti gerinc viszonylag éles, kített gerincszakasz. Jól járható. Sokan egy napos túrát tesznek Kőrösmezőről a Hoverlán keresztül a Pop Ivánra oda-vissza.

Mályi József naplója alapján összeállította: Veres Ágnes

A Borsai-hágótól a Duklai-hágóig

A Radnai havasokat elhagyva Borsafüreden pihentünk egy napot, ahol a nagybányai EKE-sek vendégszeretetét élveztük. Miután megkaptuk a határőrségtől az engedélyt, hogy a román-ukrán határon haladhatunk tovább, nekivágtunk a Máramarosi havasok ismeretlen útjainak. Célunk az Asztag csúcsának elérése volt, ahol a vízvásztó főgerinc átlép Ukrajna területére. A Borsai-hágótól egy jó állapotban lévő hadi úton haladtunk és hamarosan megközelítettük a határt. Előtte azonban még le kellett küzdeni egy törpefenyőkkel borított hegyoldalt, ami ugyancsak próbára tette a csapatot. Az ágak olyan sűrűek, hogy szinte lehetetlennek látszik áttörni rajtuk. Csak nagyon lassan, ágról ágra lépdelve, kapaszkodva haladtunk, az előttünk pár méterre lévő túratársunknak már csak a hangját lehetett hallani: „Erre, erre!”. Nagyon megörültünk, mikor megláttuk a valamennyire kiszűrt határsávot, ahol már jó tempóban haladhattunk előre.

Ezen a túraszakaszon ajánlott a lábszárvédő, hiszen elég gyakori látvány az ösvény kövein napozó vipera. Izgalmas volt a gerincnek ezen a részén haladni, hiszen lépten-nyomon az elmúlt század nagy történelmi viharainak emléktárgyaival szembesültünk: az 1927-es felíratú román-lengyel határoszlopokkal, sőt volt a monarchia idejéből származó is. Legszebb az a lengyel-román öntöttvas határoszlop volt, melyet igazán igényesen készítettek el. Utunkat járva számtalan helyen felleltük itt is az „Árpád – vonal” védelmi létesítményeinek maradványait éppúgy, mint a néhai szovjet drótkerítés oszlopait. Az időjárás közben ködösre fordult, így sajnos napokig csak egymást láttuk. Lassan elértük a vízvásztó főgerinc fordulópontját, az Asztag csúcsát, (1655 m) ahol elkészültek a kötelező csúcspotók. Ezzel tulajdonképpen teljesítettük a túra felét!

Sajnos a főgerincen nem haladhattunk tovább, hivatalosan ki kellett lépni Romániából és belépni Ukrajnába, amit Magyarország érintésével lehetett megoldani. A főgerincre való visszatérést – immár Ukrajna területéről – Rahórol, a Fehér-Tisza forrásvidékéről tettük meg.

Utunk egy részét magánkézben lévő katonai teherautókon tettük meg, miután a határőrség a csapat mind a 32 tagját alaposan adminisztrálta. Az Asztag meredek hegyoldalát leküzdve – ami alaposan próbára tette a csapat új tagjait – örömmel paskolgattunk a néhány nappal ezelőtt kényszerűségből elhagyott határkövet. A hegy lábánál az ukrán határőrség tett kísérletet a csapat ellenőrzésére, de végül minden gond nélkül tovább haladhattunk. Innen kezdődően remek vezetőink voltak az „1920” feliratú cseh-lengyel határkövek. Utunkat a Pop Iván (2022 m) felé folytattuk. Az időjárás itt is meglepett bennünket: amíg felfelé kapaszkodtunk ragyogó idő, amikor felértünk a csúcson található volt lengyel meteorológiai állomás hatalmas épületromjához, köd, jeges eső és hideg szél fogadott. Ez szinte teljes pontossággal megismétlődött Ukrajna legmagasabb csúcsán, a Hoverla (Hóvár, 2025 m) esetében is.

A Tatár-hágó előtt egy kert lekaszált rétvjén vertünk sátrat, ahol a háziaktól friss tejet, tojást tudtunk venni és egy kicsit „változatosabbá” tenni az amúgy eléggé egyhangú étrendet.

Körösmezőn megpihenve a Fekete-Tisza forrás felé vettük az irányt, majd a Barátka (1788 m) járatlan, nehezen megközelíthető csúcsa felé tartottunk. Ukrajna ezen része rendkívül ritkán lakott, így mobil telefonjaink pihenőt kaptak. Nagy élmény volt a csapatnak, amikor a tábort egy patak mellett állítottuk fel és fürödhettünk a friss, zubogó vizű patakban. Nehéz nap várt ránk, amikor a Pap-ágya (1740 m) csúcsát kellett leküzdeni. Sziklás, meredek hegyoldal, forró napsütés, a palackokba reggel betöltött víz minden cseppje ilyenkor aranyat ér. Nagy élmény volt a kőtáblákon lépdelve felfelé, majd a csúcsról lefelé haladni. A Szinevéri tóhoz közeledve egy kis hegyi patakban a hőségtől eltikkadt csapat belevetette magát a zubogó víz által kimosott kőmedencékbe.

A 989 m-en lévő Szinevéri-tó szépségét megsodálva visszatértünk a főgerincre, hogy mihamarabb elérjük a Vereckei-hágót. Csapatunk a félbehagyott emlékműnél elénekelt a Hímnuszt, ami először ezen a helyen járó emberekben nagyon megható és mély érzéseket váltott ki. Utána, valahogy mindenki elcsendesedett, saját gondolataiba merült.

Mivel az idő esőre fordult, csapatunk egy rövid „kírándulás” mellett döntött. Leereszkedtünk Latorcafőre falunézőbe. Nagy szerencsénk volt. Felajánlották a falu szénáját szállásként. A friss szénában aludni valami fenéséges érzés volt! Friss tejet, túrót, tojást, szalonnát tudtunk venni! A csapat teljesen felfrissült. Ami kellett is a Pokol-bérc tetején, ami híven nevéhez viharos széllel, jeges esővel fogadott bennünket. Teljesen átázva, átfagyva menekültünk egy kicsit beljebb, hogy tábort verjünk.

Kipihenve az előző napi fáradalmakat folytattuk utunkat az Uzsoki-hágó felé, ami az ukrániai szakasz végét jelentette. Innen egy igazi „munkás” vonattal utaztunk be Ungvárra, hogy átlépjük az ukrán-szlovák határt. A határ átlépése után a Magyarországról érkezett csapattagokkal együtt utaztunk Nova Sedlickára, ahonnan utunkat a Kremence (1221 m) folytattuk. A Beszkidékben az előző napokban nagy esőzések voltak, így az élő szlovák-lengyel határ mentén haladva sáros, vizes, füves úton gyalogoltunk. Nehéz túraszakasz volt, napi 30–32 km-t is megtettünk az 1000–1300 m-es szint teljesítése mellett.

Végre elértük a Duklai hágót, ahol egy magára hagyott hatalmas második világháborús emlékmű áll egy kihasználatlan kilátóval.

Utunk következő szakasza a Magas-Tátrán, a Liptai-havasokon átvezet a Fehér Kárpátok felé a végcélhoz a hainburgi röghöz.

Kísért a múlt

A nagy hegyjáró vállalkozás számára is fontos két írás a Háromszék c. lap legutóbbi számaiban jelent meg. Magam is részt vettem a megemlékezéseken, e különlegesen szép kárpáti tájon.

Jeszenszky Géza

Hol sírjaink domborulnak...

Ma pontosan hatvan esztendeje lépték át a szovjet csapatok Magyarország keleti határait, s a Kárpátokban kiépített Árpád-vonal alig napokra tudta föltartóztatni a keleti kolosszus elsöprő erejű támadását. Az újabban megint „dicsőségesnek”, de legalább méltánylandónak kikiáltott 1944. augusztus 23-i román szövetségesi szakitás (hogy ne mondjak árulást) egyszerűen fedezetlenül hagyta az akkori Magyarország keleti határait, s az ott összevont, jobbára leventékből, tartalékosokból és túlkoros határőrökből álló székely kontingensek a győzelem legparányibb esélye nélkül vették fel a harcot az iszonyú túlerővel szemben. Akkor még csak az oroszokkal, de néhány nap múlva már a román királyi hadsereggel is, mely – az augusztusi puccs megrendüléséből gyorsan fölcsvadván – győztes hadviselő félként, a szovjet-orosz hadsereg nagy „szövetségeseiként” támadta korábbi szövetségeseit és állítólagos fegyverbarátaikat.

Ma hatvan éve a Keleti-Kárpátok hágóin és szorosain támadtak az oroszok, s a velük szemben felsorakoztatható magyar erők teljesen a székelység védelmi képességeire alapoztak, melyet sem szakszerű parancsnoklással, sem pedig igazi katonai logisztikával nem tudott támogatni a magyar hadvezetés. Még a legjobb szándékok ellenére sem, hiszen szűkös erőforrásait nem a Székelyföld határaitra, hanem az Erdős-Kárpátokba összpontosította, ahonnan valóban várható volt

a Vörös Hadsereg Magyarországra való beözönlése. Nem így történt: a nagy augusztusi átállás után megnyílt a balkáni front, s az orosz hadvezetés fölismerte, hogy akár a kés a vajba, úgy hatolhat be az orosz hadsereg Közép-Európa szívébe. Erdélyen keresztül. Erdély, a magyarok és románok közötti örökös „viszályalmája” kiszolgáltattott idegen érdekeknek. Ami ezután következett, az a történelem egyik legnagyobb szégyene: Románia föladta-eladta a döntő többségben román Besszarábiát, hogy visszaszerezhesse Észak-Erdélyt, mely akkor még magyar többségű volt. Valamit valamiért, ugyebár...

De térjünk vissza az Úz völgyébe, az Ojtoz szorosába, ahol maroknyi magyar kontingensek védték a határt. Vesztek itt is, ott is, nem is lehetett ez másként. Az iskolapadokból, az eke szarva mellől frontra irányított kiskatonák, a lelkes karpaszományosok nem védhették meg a határokat. De helyálltak. Voltak közülük, akik a hátráló védelmi harcokban egészen Ausztriáig tartottak ki a zászló mellett, voltak, kik az Úz völgyében, az Akloson elszenvedett vereségek után hazamentek, a világ új alakulását várván. Lehet, hogy emberileg a hazatérőknek volt igaza, mégis az ő sorsuk lett keserűbb, hiszen a „győzők” legnagyobb részüket a földvári haláltáborba és szibériai hadifogságra szánták. 1944 ősze a székely golgota lett, egy büntelen nép bűnhődése és büntetése, mely nem tett egyebet, mint azt, hogy hazáját védte. Katonai esküje, becsületéztése parancsára. Lehet, hogy a hadsereg mellett maradvá, a végsőkig kitarva, szerencséesebbek voltak az elszántak, hiszen közülük többen térhettek haza. Ma mindannyiuk előtt fejet hajtunk. Tisztelgünk az Úz-völgyi, ojtozi, Görgény-völgyi hősi halottak előtt, s tisztelettel emlékezünk meg azokról is, kik túléltek a halálra szántás próbáját, de még közöttünk élnek. Hősök, a haza, a szülőföld hősei.

Magyari Lajos

Az utolsó székely határőrök

Ivás István székelyföldi veterán könyve valóban hézagpótló, Az utolsó székely határőrök a budapesti Timp Kiadónál jelent meg, alcíme is témajelző eligazítás: Katonaságom története, 1943–1944. A hézagpótlás abban áll, hogy a Keleti-Kárpátok átjáróinak második világháborús védelméről 1990 után sorra jelentek meg könyvek. Sebő Ödön, A halálra ítélt zászlóalj címmel, a Gyimesi-szoros védelméről ír. Az Úz-völgyi hegyomlást e sorok írója jegyzi, de ebből a védelmi láncból teljességgel hiányzott a Békás–Tölgyes–Bélbor 75 kilométeres arcvonalszakasz történeti forrásainak feltárása. Ivás István könyvében a résztvevő, az átélő és túlélő hitelességével elevéni fel az eseményeket. A Keleti-Kárpátok középső szakaszának védelmi harcai, a román fegyverfordítás után Észak-Erdélybe szorult magyar és német katonai egységek bekerítésének és teljes megsemmisítésének kísérlete és ennek elhárítása a harcoktól időben és térben távol lévő olvasó számára is izgalmas és tanulságos olvasmány.

A könyv társszerzője dr. Szabó József János hadtörténész, a budapesti Zrínyi Katonai Egyetem előadó tanára, aki Ivás István visszaemlékezésének alapszövegét – a kötet törzsanyagát – a világháború eseménysorába helyezve értékeli. A katonai szakíró a kötet majdnem egyharmadát adó visszatekintésében a székely határőrség történetéről írt összegező visszatekintést, bő lábjegyzetanyagában a történész hozzáértésével a hadviselés katonai-műszaki jellemzőit a laikus olvasó számára is értelmezhetővé teszi. A székelyföldi hadműveleteket irányító törzstisztekről, köztük a székely származású katonai vezetőkről az Ivás István könyvétől elvonatkoztatva is hasznosítható információkat közöl. Ezt a mozzanatot azért emeljük ki, mert eddig a magyar katonai vezetés főtisztjeivel kapcsolatos

információink vagy teljes egészében hiányoztak, vagy torz, hamis, a magyarságot lejárató, bűnös egyedekből álló bűnös népként kezelő, nemzeti identitásunktól idegen, tankönyvekkel és átképző kurzusokkal ránk oktroyált szemlélet révén ismerkedhettünk meg.

Ivás István „alulnézetből”, az eseményeket átélő katona szemével láttatja az eseményeket. A visszavonulás gyötrelmeit a szerzővel együtt élhetjük végig Székelyföld utolsó védelmi vonalának eseményeiben, majd a front végleges elhagyásában, és a fogságba esés kalandjaiban a mai olvasók közül sokan ismerhetnek rá szeretteik és ismerőseik sorshelyzeteire, és – eddigi tapasztalataink szerint – minden bizonnyal ismerős helyzetekre és személyes emlékekre is rátalálnak.

Ivás István könyve érdekesítő olvasmány, a második világháború legforróbb napjainak, a Kárpát-koszorú védelmének emlékezetünkbe idézésére alkalmas, a megjelenés időzítése a harcok idei 60. évfordulójához is igazodik, és reméljük, hogy a mai Úz-völgyi évfordulás ünnepségen Úztelep tábori könyvstandján is fellelhető.

Sylvester Lajos

Jeszenszky Géza köszöntője az Erdélyi Kárpát Egyesület XIII. vándortábor megnyitóján

Gyergyó, 2004. augusztus 4.
(Részletek)

Köszönöm a meghívást, számomra nagy öröm minden erdélyi út, ezt a remekül megszervezett tábort látni pedig önmagában is élmény. Nemcsak a nagy múltú, de a belőle kisarjadt EKE-hez képest szerény létszámú és erejű Magyarországi Kárpát Egyesület elnökeként köszöntöm a XIII. vándortábor résztvevőit, hanem mindazon anyaországbeliek nevében, akik 15 millió magyarban gondolkodnak. Tekintettel a szemerkélő esőre, most nem szólok azokról a személyes vonatkozásokról és élményekről, amelyek engem Erdélyhez, annak tájaihoz kötnek. Azt azonban nem hagyhatom el, hogy megköszönjem azt az óriási segítséget, amit az EKE, annak tagjai és a támogató erdélyi cégek nyújtottak a Kárpát Koszorú expedíció tagjainak. ...

A Kárpát-medencében 131 éve létezik szervezett természetjárás. A mának és a holnapnak is szólnak a nagy előd, Téry Ödön ama szavai, hogy e mozgalom elsődleges feladata nem az erdőt járni, hanem „*hogy maradandó, a közt szolgáló turistalétesítményeket... – menedékházak, (turista)utak [...] – hozzon létre.*” Egy nemzedékkel később, egy katasztrófális következményeket hozó világháború után, a föltámadt magyar turistamozgalom egyik vezéregyénisége, Dr. Zsembery Gyula, a *Turisták Lapja*-ban, 1929-ben, örömmel állapította meg, hogy taglétszámban, lapokban, megépült menedékházakban komoly eredmények születtek, de fölhívta a figyelmet, hogy „az egyszerű *'kirándulás'* és a *'turistaság'* között nagy a különbség!

... az egyesületeken kívülálló *'kirándulók'* nagy többsége még mindig elhajigálja égő cigarettáját és a zsíros papirosait, énekel, kurjongat az erdőkből, könnyelműen bánik a tűzrakással, keresztülgázol új ültetésekben, réteken, tilos területeken, szóval kíméletlen mások jogaival szemben.” ... Mivel ezek „*csukott szemmel járnak,*... A turistáskodáshoz való kedv felköltése után tehát most a legközelebbi feladatunk az igazi turistává való nevelődés és nevelés ...

Nagyon helyes volna, ha minden osztályunk területére minden évben egy-egy nagyobb, vándorgyűlésszerű országos tanulmányi kirándulást rendeznénk és az ilyen nagyobb összejöveteleken nem a felkészítőkön, hanem a tudás és honismeret fejlesztésén volna a hangsúly.” Az MKE elnökeként ehhez azt kell hozzátennem, hogy sajnos ma a baj nagyobb: mindnyájan tapasztaljuk a természetben is a felelőtlen viselkedés, sőt a vandalizmus és a bűnözés elburjánzását. Annál nagyobb öröm viszont látni az EKE keretén belül a sok honismereti túrát és más rendezvényt.

A második világhéges és a kommunista rémuralom hatalmas csapást mért a magyar turistatársadalomra, de miközben a rendszerváltozás lehetővé tette az egyesületek, így a MKE és az EKE föltámadását, a megváltozott világban szűkebb erőforrásokkal jóval kevesebben próbáljuk folytatni az elődök munkáját. Meggyőződésem, hogy akkor érezzük magunkat a természetben a legjobban, ha tevékenységünknek van haszna, ha másokat is megismertetünk az általunk feltárt szépségekkel, ha mások számára is megkönnyítjük az élmények szerzését, ha gondozzuk, őrizzük mindazt, amit az elődök reánk hagytak, és ha mi is hozzáteszünk valamit ehhez az örökséghez.

Az EKE nagyon jó úton jár, ezt jelzik e vándortáborok, a nagy létszám, az új létesítmények. Nagy szükség is van minderre,

mert megbomlott a világ, nélkülözi a harmóniát. Ma a természetjárás feladata több mint Téry és Zsembery idejében volt. A felbomló családok, az útvessztőbe kerülő fiatalok, a kábítószerek, a mindent elöntő fizikai és kulturális szemét, a dübörgő zaj, az emberi gyarlóságok halmaza – mindegyike a természet és az oda járó emberek becsületessége és szolidaritása gyógyír. A jó levegő és a természet erőt is ad minden rossz elviseléséhez. De nem elég, ha mi, turisták, éljük a magunk jobb, egészségesebb életmódját. Nem kimenekülni kell a romló világból, hanem példát mutatni. Példát kell mutatnunk az erdélyi magyar társadalomnak, a román többségnek, a magyarországi embereknek, nemcsak a turistáknak. Annak pedig legyünk tudatában, hogy ma és a következő napokban itt, e remek gyergyói találkozóhelyen megvalósítjuk azt a magyar egységet, amit a rossz békék és még inkább a rossz emberek, a rossz politikák szétverték.

E gondolatok jegyében kívánok a tábor résztvevőinek jó időjárást, jó hangulatot, sikeres túrákat, hogy hazatérve minél eredményesebben tudjuk folytatni munkánkat, valósítsuk meg egyéni és közösségi céljainkat.

Táborlakók a megnyitón

Kitűző szervezés

A XIII. vándortábor – a 2002-es siker okán és más jelentkező híján – ismét az EKE gyergyói osztálya rendezte. Egy most elkészült, gyönyörű fekvésű sátor táborban (új, összkomfortos faházak, tágas főzőhely, tiszta mosdási, fürdési lehetőségek és mellékhelyiségek!) előkészített sátorhelyek várták az érkezőket. A hajnali budapesti vonattal érkezőket autóbusszal szállította a táborhelyre. Számomra imponáló volt, hogy a szinte egyszerre érkező 1200 résztvevőt a rendezők – számos számítógép segítségével – percek alatt regisztrálták és a kötelező kitűző mellett ellátták minden szükséges tudnivalóval. (Mindez sokkal rosszabbul működött két héttel korábban a nagy publicitást kapott „Tusványos”-on, a tusnádfürdői nyári egyetemen.)

Nagyszerű túrák várták az érkezőket. Ezek többségére különjáratú autóbusszal szállították a jelentkezőket a Pongrác-tetőre, a Gyilkos-tóhoz, vagy a Békás-szoroson át. Minden jól működött, a buszok időben ott voltak, mindenki felfért rájuk, s délután a megjelölt helyen várták a hazatérőket!

A Gyilkos-tó madártávlatból

Noha az időjárás meglehetősen mostoha volt, a tartós esőket időnként napsütés váltotta föl, s az utolsó napon tiszta időben került sor az 1544 m magas Piricsketetőn, a csillagtúrák találkozási pontján, ahonnan feledhetetlen körpanoráma kínálkozik, egy nagy kereszt fölállítására. Innen a tábor résztvevői legalább a távolból meglátták azokat a csúcsokat – a Fekete-Hagymást, a Gyilkos-tetőt, a Csalhót és a Vit-havast – amelyekre az előző napokban fölmásztak, de a felhő és az eső miatt jó ha egymást látták.

A 14 meghirdetett túra ragyogó választékot kínált, leírásuk megtalálható a *Gyopár* legutolsó számaiban. Az első nap a Vit-havasi nehéz túrát választottam. Mivel reggel 6-kor indultunk, délre, kisebb esők után, már a csúcshoz vezető igen meredek szakaszon kapaszkodtunk és imádkoztunk, hogy a szél vigye a felhőt. Sajnos az ígéretes tisztulások csak a legmagasabb pontokat tették láthatóvá, alattunk mindent beborított a felhő-tenger. De a havasi gyopár-mezők és az ízletes teát adó szurokfű némi kárpótlást kínált az elmaradt látványért. Visszaúton a nap is kisütött, így látni lehetett a tarvágások ijesztő és a csodás tájat elcsúfító következményeit. Rövidesen a sártengerré váló út megmutatta,

hogy a felelőtlen fakitermelés és az utakat fölszántó nehéz járművek nemcsak esztétikai károkat okoznak, de utat nyitnak az erózióknak, rosszabb esetben az árvizeknek is. Már az Oltárkő és a Cohárdok közelében jártunk, amikor egy megáradt patak, egy meredeken emelkedő legelő, majd egy elképzelhetetlenül meredeken lejtő és csúszós út erősen próbára tette a társaságot. A fáradtságot azonban az este eloszlatta Eröss

Zsolt, aki személyes kommentárokkal kísérte filmjeit, a Kilimandzsáró megmászását, majd a saját életútját bemutató „A Békás-szorostól a Himalájáig” című megkapó alkotást. Másnap egy rövidebb, közepes túrát választottam, mert az esti vonattal haza kellett utaznom. Kisebb kapaszkodó után remek kilátásunk volt a Békás-szorosra és az Oltárkőre. Sajnos a Gyilkos-tetőt már zuhogó esőben értük el, így elestünk attól a látványtól, amit a leszakadt hegyoldal alatti Gyilkos-tó ígért. Mindenért megvigasztalt azonban, hogy délutánra ismét kisütött a nap, s az egyik rendező, Bencze Attila, terepjárával föl vitt a másnapi ünnepi istentisztelet helyszínére, a Pricskére, ahol „előzetesben” részeseültem abban az élményben, ami másnap minden résztvevőnek kijutott.

Itt említtem meg, hogy a táborparancsnok dr. Gereöffy Ferenc remek előkészítő munkáját egy kitűnő helyi csapat egészítette ki. Ennek tagjai közt volt két fiatal, sikeres helyi üzletember, Bencze Attila, a BenCom-Mixt és Dezső László, a Mark House létrehozója. Cégeik anyagilag is komoly támogatást nyújtottak a Vándortábornak. Ennél is többet jelentett azonban a gyergyóiak odaadása. Ezt minden résztvevő nevében is köszöni

Jeszenszky Géza

A közös túrázás élménye

Nagy Péter képriportja

A Tündérkert túrán 130-an vártuk a Gyilkos-tó csodálatos látványát eltakaró felhők elvonulását. A várva-várt pillanat a 12. oldalon látható

Útban a Pricske-tetőre, ami a Gyergyói-havasok legmagasabb csúcsa (1544 m). Elöl Veres Ágnes, az Erdélyi Kárpát Egyesület titkára

A Kis-Békás túra. Ekkor még nem tudtuk, lesz még ennél nagyobb vízi akadály

A fotó hangulata alapján a képcím akár az új exodus lehetne. Valójában annak a kb. ezer vidám túrázóknak egy kis csoportja, akik a Pricske-tetőre igyekeztek az utolsó, rendhagyó túranapon

Útban a Békás-szorosba. Az áradás elvitte a rönkhidat, emiatt a patakon átkelni nem tudtunk. Így az oda- és visszaút ezen a csodálatos szépségű tájon keresztül vezetett

A bibliai Táborhegy emlékére felállított keresztfelszentelésére tartott mise a Pricske-tetőn. A magas szárnyalású szentbeszédben, mi anyaházi magyarok megrovásban részesültünk, mert a nehéz időkből magukra hagytuk erdélyi magyar barátainkat

Móricz Zsigmond emléktúra

A 2004-es évben a KEE Kerékpáros Különítménye ismét egy évforduló kapcsán látogatott el Magyarország egyik – talán kevésbé látogatott térségébe, a Nyírségbe. Az idei évben ünnepeltük Móricz Zsigmond születésének 125. évfordulóját. Ezen évforduló kapcsán karikáztunk el Tiszacsécsére, Móricz szülőfalujába. Útközben azért bebarangoltuk a vidék látnivalókban, érdekességekben bővelkedő településeit is.

A túrára végül összesen csak négyen vállalkoztunk. Ennek oka talán az lehet, hogy sok

embert elriasztott a kerékpárral megteendő – egyébként nem igazán hosszú, kb. 600 km-es táv. No meg az is, hogy olyanok voltunk mint a csigák, akik a házukat cipelik magukkal. Ugyanis a túra összes szükséges kellékét a kerékpárokra vittük magunkkal.

Az első túranapon, **július 19-én**, egészen **Polgárig** bringáztunk Éjszakai pihenőnk előtt, a kb. 9000 lakosú városkában megnéztük a Kálvária-dombot, ahol kis kápolnákat találtunk, bennük egy-egy kis dombozművel, melyek Jézus keresztútjának egy-egy állomását ábrázolták. Minden kápolna egy-egy család felajánlásából készült.

Másnap **20-án** – egy majdnem nyílegyenes úton, megállás nélkül tekertünk **Hajdúnánásig**. Itt két célunk is volt, egyrészt meg-

nézni a tájházat, másrészt pedig némi fogorvosi segítségre szorult egyik társunk. A beavatkozás sikerült és a tájházat is megnéztük. Itt megtudtuk, hogy még a XX. század elején is igen jelentős volt a szalmakalap készítés a városban. Az itt készült szalmakalapot messzi vidékekre is elvitték vásárokbába, a legendák szerint az asszonyok az utcán menet közben is fonták a szalmát. A nap következő állomása **Nyíregyháza** volt, ahol először a belvárossal ismerkedtünk. A Kossuth téren megpihentünk egy kicsit és megnéztük a Városházát és a téren előtte levő Naprendszer. A Nap és a Naprendszer bolygói a tér burkolatába voltak mozaikból kirakva. Minden bolygó a nevét adó istenséggel és pontos csillagászati adatával szerepelt. Ezt követően meglátogattuk a Jósa András Múzeumot, melyben Nyíregyházáról és a környékről tudhattunk meg sok mindent. A megszámlálhatatlan sok teremben emléket állítottak a polihisztor névadónak, Jósa Andrásnak, Benczúr Gyula festőnek, Krúdy Gyulának és Nyíregyháza házi huszárezredének, melynek történetét egészen a megalakulásától kezdve nyomon követhettük. Ezen kívül a Honfoglalás kora előtti időszakból is láthattunk régészeti anyagokat.

Harmadnap **21-én** egy kicsit eltértünk a kiírt útvonaltól és Észak felé indultunk, Nagyhalász irányába és Dombrádon keresztül értük el Kisvárdát. **Dombrádon** szusszantunk egy kicsit, közben megnéztük a szabadtéri vasúti kiállítást. Kisvárdán szerettünk volna bemenni várba, de ez nem sikerült, mert csak a várszínházi rendezvények idejére nyitják ki mostanában. Kisvárdára egyik érdekessége, hogy gótikus temploma annak a templomnak a helyén épült, amelyet Szent László király a kunok felett aratott 1091-es győzelme emlékére emeltetett.

A király egyébként megtalálható szobor formájában a főtéren. Egy finom kisvárdai ebéd után tovább tekertünk **Vásárosnaményba**. A városba érve felkerestük a Beregi Múzeumot, ahol a környék múltját és az itt élő emberek mindennapi életét mutatják be. Sok-sok régi használati tárgy mellett az előtérben egy igen méretes kézi hajtású gabonaszélelő fogadott bennünket. Az igen lelkes muzeológus hölgy végigvezetett bennünket a kiállítási termeken. Hosszan elidőztünk a vaskályha és öntöttvas-gyűjteményt bemutató teremben. Rengeteg szebbnél szebb öntöttvas kályhát láttunk, melyek a muzeológus elmondása szerint külföldön is híres termékek voltak. Nem egyszerűen kályhák ezek, hanem mindegyik egy-egy műalkotás. Átfogó ismereteket kaptunk a híres beregi keresztzsemes hímezés rejtelméről is és itt tudtuk meg, hogy a csíkos káposzta nem azért kapta a nevét, mert olyan mint a zebra, hanem azért, mert Beregben csíknak nevezett halfélét főzik bele. A múzeumlátogatást befejezve Gergelyugornyára mentünk, ahol a kempingben elszállásoltuk magunkat, majd fürödtünk egyet a Tiszában. Ezt a szállásunkat azért említem meg külön is, mert ugyan a kempinggel és a szállással semmi baj nem volt, de este 10 órakor diszkó kezdődött és hangosan, meglehetősen szörnyű zenét játszottak másnap hajnal háromig. Az alvásnak és a nyugodt pihenésnek ezzel befellegzett.

A negyedik túranapon, **22-én**, az előző éjszakai megpróbáltatások ellenére majdnem frissen és kipihenve folytattuk utunkat. **Tákoson** – talán az egész utunk egyik legérdekesebb látványosságát tekinthettük meg, a paticsfalú, zsindeletű, „mezítlábas Notre-Dame”-ként is emlegetett református templomot. A templomot 1766-ban építették, II. József uralkodása alatt. A templom fagerendákra feszített nádfonatból és az arra tapasztott agyagból készült. Ezért hívják paticsfalúnak és mezítlábasnak, mert a szalmával kevert agyagot a férfiak mezítláb taposták. Azért nem épült tartósabb anyagból, mert abban az időben valami rendelet miatt református templomot nem építhettek kőből. Ezeket az információkat attól a kb. 70 éves nénitől kaptuk, aki megható lelkesedéssel és szeretettel beszélt a templomról, a faluról és annak történetéről. A templom padlózata is döngölt föld, a mennyezete pedig kézzel festett fakazettás mennyezet, amit egy Erdélyből származó asztalosmester készített. A néni elmondása szerint a templom érdekessége még, hogy december 24-én délben a nap besüt az egyik dél felé néző ablakon és a nap az első padosor oldalfalába faragott turulmadarat világítja meg. Következő állomásunk **Csaroda** volt, ahol belülről sajnos nem tudtuk megnézni a szintén gyönyörűnek mondott református templomot. Viszont nagyon kellemes környezetben, hűvösben, fák alatt reggeliztünk. A reggelit követően **Tárpára** érkeztünk. Esze Tamás szülőfalujában sem volt túl nagy szerencsénk, mert a tájházat és múzeumot felújítás miatt zárva tartották a látogatók előtt. Megnéztük viszont a szárazmalmot. Ezt a malmot víz és szél helyett igásállatok hajtották. Ezután egy erős szusszanással **Szatmárcsekén** termettünk. Itt is láltunk elég sok látnivalót. Másodszorra. Először ugyanis az úttól kb. 5 méterre álló, másfélszerez embermagasságú Kölcsey szobrot úgy nem vettem észre, hogy a többiek nem győztek csodálkozni. A kisebb kitérő után azért célhoz értünk és megnéztük a Kölcsey kiállítást. Mint tudjuk, Kölcsey Ferenc itt született, élt, és 1823-ban itt írta a Himnuszt. A faluban található a világon egyedülállóan mondott református temető. Embermagasságú csónakos fejfái egy-egy emberi arcot formáznak. A néprajztudomány szerint a fejfák az ószi csónakba-temetkezés szokását őrzik. A temető közepén található Kölcsey síremléke is. Ezt követően megérkeztünk **Tiszacsécsére**, tényleges uticélunkhoz. Ez Móricz Zsigmond szülőfaluja. Megnéztük a szülőházát, ami igazán nem is a szülőháza, mert az egy tűzvészben leégett. Az emlékháza az az épület, ahol 5 éves koráig élt Móricz. A ház egy alacsony mennyezetű parasztház. Erről akkor bizonyosodtunk meg, amikor ketten is lefejtük a bejárati ajtó szemöldökháját.

Ekkor tudtuk meg azt is, hogy Móricz Zsigmond szülei, akik a házat építették, nem voltak túl magas termetűek. A mai napon a szállásunk Fehérgyarmaton volt. Előtte azonban **Túristvándiban** megnéztük a tényleg gyönyörű környezetben lévő, működő vízimalmot. A működőt azt úgy kell érteni, hogy rendeltetésszerűen már nem használják, csak a turisták kedvéért hozzák időnként működésbe.

23-án első állomásunk **Kocsordon** volt. Ahol egy különleges épületet kerestünk. Ami se nem történelmi nevezetesség, se nem ipartörténeti ritkaság (bár lehet, hogy mégis). Az interneten kering néhány videofilm, amely szerint Kocsordon egy ember 1989-ben atombiztos bunkert épített magának vasbetonból. Ha már ezen a vidéken jártunk nem akartuk kihagyni ezt sem. Amikor az egyik utcában harmadszor tekertünk oda-vissza, az egyik házon dolgozó munkások odakiáltottak, hogy a bunker 2-300 méterre van a vasút mellett. Az eligazítást megerősítve rákérdeztem egy néninél. Ekkor sajnáltam legelőször, hogy nincs nálam videokamera. Azt az arcot és nevetést ugyanis le kellett volna videózni, amit a néni vágott, amikor megtudta, hogy mit keresünk. Végül megtaláltuk a bunkert, de ez is csak kívülről nézhettük meg. A lényegét a filmekből úgyis ismerjük. Elég rendes nyári eső kellős közepén érkezünk **Mátészalkára**. Az itteni Szatmári Múzeumban számomra a legérdekesebb dolog a 100 darabos kocsi-, szekér-, és hintógyűjtemény volt. **Nyírmeggyesen** sikerült igazolni egy ismert fizikai törvényszerűséget, miszerint a vizes aszfalt sűrűldási együtthatója sokkal kisebb, mint a szárazé. Az eredmény egyikünk számára kétnapos térdborogatás és sántítás volt. A továbbiakban **Nyírbátor** következett, ahol először a Báthory család mauzóleumának szánt református templomot látogattuk meg. Itt található Báthory István erdélyi vajda vörös márvány síremléke és egy másik Báthory István (aki országbíró volt) kőszarkofágja. Majd a minorita templom következett a Báthory múzeummal. A templomban gyönyörű oltárok, a múzeumban pedig sok Báthory emléket láttunk. A közelben van egy tó, aminek az egyik partján egy gépsárkány nő ki a földből. Ez a gépsárkány a Báthory család címerében előforduló sárkányt juttatta eszünkbe. Mai utolsó állomásunk Nagykállón volt. Itt jegyezte le Kodály Zoltán a Kállai kettős c. zenemű dallamait.

Elkövetkezett **július 24-e**. Mai első célpontunk **Szabolcs** volt, ahol a híres-neves földvárat akartuk megnézni. Ezért nagy erővel átvágtunk Nyíregyházán, Nagyhalászon és a Tisza kanyarulatát követve befutottunk Szabolcsra. Már messziről látszott a földvár tetején álló emlékmű, ezért nem tudtunk eltévedni. A biztonság kedvéért azért felvilágosítást kérünk egy csinos, ősmagyar gúnyába öltözött lánytól is. Amint az később kiderült a földvárban ősmagyar találkozó volt. A 30 °C fok ellenére sokan prémes sapkában, szőrmegalléros mentében nyilaztak, sátoroztak, bográcsoztak. Ló helyett viszont személygépkocsival és motorral érkeztek. A település egyebek mellett arról is híres, hogy Szent László király 1092-ben országos zsinatot tartott itt. Dél körül érkezünk **Tokajba**. Megebédeltünk, körbenéztük a várost, elfoglaltuk a szállásunkat, majd megkóstoltuk a tokaji borokat. De csak mértékkel. Közben a csapat háromnegyedének javaslatára módosítottuk a túratervet. A srácok semmiképpen nem akartak még egy napot az otthonuktól távol tölteni, ezért úgy határoztunk, hogy a következő napon hazatekerünk Tokajból.

Így is tettünk és **25-én**, egy 135 km-es tekerés után hazaértünk. Az egyetlen izgalom ezen a napon az állandóan fenyegető vihar volt. De a viszonylag jó átlagsebességünknek és a szerencsénknek köszönhetően sikerült a nagy vihar előtt hazaérnünk.

Az első visszajelzések szerint az idei túránk érdekesebb és jobb volt, mint a tavalyi Rákóczi-túra. Remélem a tendencia folytatódik és egyre jobb és jobb túrát sikerül összehozni, melyen mind többen és többen vesznek majd részt.

Bakos Csaba KEE

Impresszum:

Magyarországi Kárpát Egyesület, <http://www.karpategyesulet.hu>

Szerkesztette: Nagy Péter, E-mail: peter.nagi@axelero.hu